

⇒ ഡച്ച് സാമ്പക്കാരത്തെക്കുറിച്ച് ആഴത്തിലുള്ള അറിവ് പുസ്തകം പകർന്നു നൽകുന്നു ⇒

യാത്രികൾ സഖാരപമ്പും അനുഭവങ്ങളും വായനക്കാരരെ കുടിയാകുന്ന അസുലദ മുഹൂർത്ത അൾ സമ്മാനിക്കാൻ മികച്ച സഖാരസാഹിത്യ ശ നമ്പങ്ങൾക്ക് കഴിയുന്നു. പത്രപ്രവർത്തകനും മാധ്യമ പരിശീലകനുമായ രാജു റാഫേൽ ചെചിച്ച് ‘ആംഗ്ലർ ഡാമിലെ സൈക്കിളുകൾ’ ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു കൃതിയാണ്. താൻ കടന്നുപോയ വഴികളിലെ കാഴ്ചകൾ ലഭിതമായ ഭാഷയിൽ ആവിഷ്കരിച്ച്, യാത്രാനുഭവങ്ങൾ നൽകുന്ന ഉള്ളജ്ഞം വായനക്കാർക്ക് കൂടി പകരുന്നു രാജു റാഫേൽ. ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും മികച്ച സൈക്കിൾ സഹപ്പുട രാഷ്ട്രമായ ഹോളിഡായിലെ ജനങ്ങളുടെ സൈക്കിൾ പ്രണയത്തിലോടു വിശദാംശങ്ങളോടൊപ്പം ഡച്ച് സാമ്പക്കാരത്തെ കുറിച്ചും ജീവിതരിതികളെ കുറിച്ചും ഒരുപാട് വൈജ്ഞാനിക ശക്തങ്ങൾ നൽകി ഇത് പുസ്തകം വായനയെ സന്നന്മാക്കുന്നു.

സൈക്കിൾ നിലയ്ക്കാത്ത വഴിത്താരകളിലുടെ

കേരളീയം ഇരുപത് ലക്ഷ്മണ്ണിലായി
പ്രസിദ്ധീകരിച്ച്, പിന്നീട് ‘ഗ്രീൻ സ്പുക്കസ്’
പുസ്തകരുപത്തിൽ പുറത്തിന്തിയിൽ
രാജു റാഫേലിന്റെ
‘ആംഗ്ലർഡാമിലെ സൈക്കിളുകൾ’
എന്ന യാത്രാവിവരണത്തിന്റെ വായനാനുഭ്ബവം

■ കെ.എം. ശ്രീനോജ്

ദീർഘകാലം ബീട്ടക്കേ കോളനിയായിരുന്ന പ്രദേശത്ത് ജനിച്ച് വളർന്നതുകൊണ്ടാകാം പൊതുവേക്കരളിയർക്കുള്ളാം ഇംഗ്ലീഷ് സാമ്പക്കാരത്തെ കുറിച്ചും സാഹിത്യത്തെ കുറിച്ചും ജീവിതരിതികളെ കുറിച്ചുമെല്ലാം നല്ല ധാരണയുണ്ട്. മയ്യിക്കാർക്ക് ഫ്രെഞ്ച് സാംസ്കാരിക പാരമ്പര്യത്തിലുള്ള ഉള്ളടം പോലെ കേരളീയരുടെ നിഷ്പയിക്കാനാവാത്ത സത്യവോധമായി അത് തുടരുന്നു. അതെ സമയം ഡച്ച് ജനത്തെയും അവരുടെ സാമ്പക്കാരത്തെയും കുറിച്ച് പരിക്കാൻ കാര്യമായ ശ്രമമൊന്നും ഇതുവരെ നമ്മൾ നടത്തിയിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ട് തന്നെ ഡച്ച് സംസ്കാരിക പാരമ്പര്യത്തെ കുറിച്ചേം, സാഹിത്യത്തെ കുറിച്ചേം, അവരുടെ സൈക്കിൾ പ്രണയത്തെ കുറിച്ചേം പ്രോ നമുക്കുള്ള അറിവ് പരിമിതമാണ്. ആ കുറിച്ച് നികത്തിക്കാണ്ട് ഡച്ച് ജീവിത സാമ്പ്രദായിയെ കുറിച്ച് ആഴത്തിലുള്ള അറിവ് ലഭിത സുന്ദരമായ ഭാഷയിൽ വായനക്കാരന് പകർന്നു നൽകുന്നു എതാണ് ‘ആംഗ്ലർഡാമിലെ സൈക്കിളുകൾ’ എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം.

എഷ്യാനേറ്റിൽ പതിനഞ്ച് വർഷം പത്രപ്രവർത്തകനായി പ്രവർത്തിച്ച പരിചയ സാമ്പത്തുമായാണ്, ഏഷ്യാനേറ്റ് നൃസിന്റെ സ്ഥാപകാംഗങ്ങളിലെബാഹ്മായ രാജു റാഫേൽ ഹോളിഡായിലെ ഹിൽവർസം എന്ന പട്ടണത്തിലുള്ള റേഡിയോ നെതർലോസ് സിൻഡ് ടെ

⇒ ഏകദേശം ഇരുപതിനായിരം കിലോമീറ്റർ നീളമാണ് ഹോളണ്ടിലെ സൈക്കിൾസ്പൂതകൾക്ക് എല്ലാകൂട്ടയുള്ളത് ⇒

യിനിങ്ക് സൈന്തോൽ മാധ്യമ അധ്യാപക പരിശീലനത്തിനെത്തുന്നത്. ഹോളണ്ടിലെ പരിശീലനകാലത്തിനിടയിൽ ആ രാജ്യത്തിലുണ്ടിരുന്ന സൈക്കിൾ സംബന്ധിച്ച അനുഭവങ്ങളാണ് ഈ പുസ്തകത്തിന് ആധാരം. എന്നാൽ വെറുമെരാറു സൈക്കിൾ യാത്രാകൂർപ്പായി ഈ പുസ്തകത്തിനെ പരിമിത പ്രൗഢ്യത്തിൽക്കില്ല. ശ്രമകാരൻ ആമുഖത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പോലെ “ഹോളണ്ടിലെ പൊതുകാഴ്ചകൾ, ജീവിതം, സാമൂഹ്യസാമ്പത്തിക സാഹചര്യങ്ങൾ ഇതെല്ലാം സൈക്കിൾ എന്ന കണ്ണാടിയിലും ഒരു സൂക്ഷ്മമായി നോക്കിയപ്പോൾ ഉണ്ടായ വേറീട് അനുഭവമാണ്” ആംസ്റ്റർഡാമിലെ സൈക്കിളുകൾ.

സിറ്റി ഓഫ് സ്റ്റോറി ടെല്ലേഴ്സ് - കലാകാരന്മാരുടെയും എഴുത്തുകാരുടെയും നഗരം എന്ന് ലോകം വാഴ്ത്തു

ആംസ്റ്റർഡാമിനെ കുറിച്ച് വൃക്തമാഡാരു ചിത്രം ഈ പുസ്തകം വായനകാരന്നു നൽകുന്നു. ഹോളണ്ടിന്റെ തലസ്ഥാന നഗരം കുടിയാണ് ആംസ്റ്റർഡാമാം ഇരുപതിയഞ്ച് ലക്ഷം ജനങ്ങൾ താമസിക്കുന്ന ആംസ്റ്റർഡാമിലെ സൈക്കിളുകളും ഒരു എണ്ണം ഇരുപതിയഞ്ച് ലക്ഷം ജനങ്ങൾ താമസിക്കുന്നതുമാണ്. ജനങ്ങളെ കാശിക്കുന്ന കുടുതൽ നഗരം. സൈക്കിളുകൾ കളിക്കുന്ന അംഗൾ-പെൺ വൃത്ത്യാസവുമില്ല. പുതുഷ്പതാരേക്കാൾ കുടുതൽ സൈക്കിൾ ഉപയോഗിക്കുന്നത് സ്ത്രീകളാണുതാനും. ലോകത്തിൽ ഏറ്റവും കുടുതൽ സൈക്കിൾ മോഷണം നടക്കുന്നതുമാണ് ആംസ്റ്റർഡാമിലാണെന്നെന്നും! ഒരു വർഷം ശരാശരി അംഗീപതിനായിരത്തിനും ആറുപതിനായിരത്തിനും ഇടയിൽ സൈക്കിളുകൾ ആംസ്റ്റർഡാമിൽ മോഷണം പോകുന്നു. ആംസ്റ്റർഡാമിലെ പോലിസിന്റെ തീരാതലവേദനയാണ് ഈ സൈക്കിൾ കളുന്ന മാർക്കറ്റ്. ഇത്തരം കൊച്ചുകൊച്ചു കാരുങ്ങളും വിജ്ഞാനശക്തിയും റസകരമായി അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന പുനർത്തകം. ഈ റസകൾക്ക് ഒരിടത്തും പൊട്ടുന്നുമില്ല.

തലമുറകളുടെ ഉപയോഗത്തിലൂടെ ഡച്ചകാർ ആർജജിച്ചു സൈക്കിൾ സംസ്കാരത്തെ കുറിച്ച് ആഴത്തിൽ അറിയാൻ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ട് രാജ്യ റാഫേൽ. സൈക്കിൾ ഒരു ഗതാഗത മാധ്യമം എന്നതിലും പരിയായി ജീവിത സംസ്കാരമാണ് ഡച്ചും ജനത്തക്ക്. കേ

രളവുമായി നിരവധി സമാനതകൾ ഉണ്ട് ഹോളണ്ടിന്. ഏതാണ്ട് കേരളത്തിന്റെ അത്ര തന്നെ വലിപ്പമേ ഹോളണ്ട് എന്ന രാജ്യത്തിന് ഉള്ളൂ. എന്നാൽ ആകെ ജനസംഖ്യ കേരളത്തിന്റെ പകുതി മാത്രം - ഒരു കോടി അറുപത് ലക്ഷം. ഈ ഒരു കോടി അറുപത് ലക്ഷം ജനങ്ങൾ ഒരു കോടി മൂപ്പുത് ലക്ഷം സൈക്കിളുകൾ നിത്യവും ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഒരു ശരാശരി ഡച്ചും പൗരം തന്റെ ജീവിതത്തിലെ മൊത്തം യാത്രയുടെ നാൽ പൂത് ശതമാനവും നിർവ്വഹിക്കുന്നത് സൈക്കിളിലാണ്. സ്ഥാനമാനങ്ങളോടു വലിപ്പചെയ്യപ്പോൾ ഇതിന് തടസ്സമാകുന്നില്ല. പ്രധാനമായി മുതൽ തുപ്പുകാരൻ വരെ നിത്യയാത്രകൾക്ക് ആശ്രയിക്കുന്നത് സൈക്കിളിനെ തന്നെ. ഏകദേശം ഇരുപതിനായിരം കിലോമീറ്റർ നീളമാണ് ഹോളണ്ടിലെ സൈക്കിൾ പതകൾക്ക് എല്ലാം കുടി ഉള്ളത്. ഹോളണ്ടിലെ നാടും നഗരവും കാടുമെല്ലാം പ്രത്യേകമായ സൈക്കിൾ പാതകളാൽ ബൈസിക്കലുകളിലും ഇരുപതിയഞ്ച് ലക്ഷം ജനങ്ങൾ താമസിക്കുന്ന ആംസ്റ്റർഡാമിലെ സൈക്കിളുകളും ഒരു എണ്ണം ഹോളണ്ടിന്റെ കുടി ഒരു വർഷം 1500 കോടി കിലോ മീറ്റർ സൈക്കിളോടിക്കുന്നു. എന്നാൽ കണക്ക്. ഹോളണ്ടിലെ ടെച്നിക്കുകളും കുടി ഒരു വർഷം ഓട്ടുന്നതിനും കുടുതലാണ് ഈ ദുരം. പെട്ടോൾ ഉത്പാദക രാജ്യമല്ലെങ്കിൽ സൈക്കിൾ സംസ്കാരത്തിലൂടെ വർഷം തോറും ലാഭിക്കാൻ കഴിയുന്ന സ്വഭാവിന്റെ അളവ് വളരെ വലുതാണ്! അതിലുപരിയായി ഹോളണ്ടിൽ അന്വരീക്ഷ മലിനീകരണത്തിന്റെ തോത് മറ്റ് രാജ്യങ്ങളുടെ വളരെ കുറവുള്ളതാകാനും സൈക്കിൾ സംസ്കാരത്തിന് വലിയ പങ്കുണ്ട്. മാത്രവുമല്ല, കുടവയർ, അമിത വണ്ണം മുലമുള്ള ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ, വ്യാധാമ കുറവ് മുലമുള്ള അസുഖങ്ങൾ എന്നിവ യെല്ലാം ഡച്ചുകാരൻ്റെ പടികൾ പുറത്തായ തിരുത്തു രഹസ്യവും സൈക്കിളുമായുള്ള ഇരു ചങ്ങാത്തം തന്നെ.

ബീട്ടൻ, ഡെൻമാർക്ക് തുടങ്ങിയ രാജ്യങ്ങൾ ഹോളണ്ടിന്റെ സൈക്കിൾ സംസ്കാരം തങ്ങളുടെ പ്രധാന നഗരങ്ങളിലേക്ക് പരിചയ നടക്കും തീരുശമാതിലാണ് ഈ പ്രേമാർ. ലഭന്നു കോപ്പൻഹോഗനുമെല്ലാം ആംസ്റ്റർഡാമിന്റെ സൈക്കിൾ സംസ്കാരത്തെ പിൻതുടരുന്നത് ലോകം പ്രതീക്ഷയേടുവാൻ കാണുന്നത്. ഇങ്ങനെ പടർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഹോളണ്ടിന്റെ സൈക്കിൾ സംസ്കാരം രൂപപ്പെട്ട് എങ്ജിനൈയന്റെ രാഷ്ട്രീയം എന്നെന്ന്

⇒ ഒസക്കിളോടിക്കുന്നത് ഉന്നതകുലജാതരുടെയും ധനാധ്യരുടെയും അന്തര്സ്ഥിന് ചേരാത്ത പ്രവൃത്തിയായിരാറി ⇒

നും രാജു റാഫേൽ വിശകലനം ചെയ്യു
ന്നുണ്ട്.

ഹോളണ്ടിലെ ഒസക്കിൾ സംസ്കാര തിന്റെ ഒരു ഗുറ്റാണ്ടിലേരെ ചരിത്രമുണ്ടണം കിലും 1950-കളിലാണ് പൊതുഗതാഗത സംഖ്യാനമായി ഡച്ചുകാർ ഒസക്കിളിഞ്ചു സാധ്യത പ്രയോജനപ്പെടുത്തി തുടങ്ങിയ തെന്ന് രാജു റാഫേൽ പതിനാറാം അധ്യാ യത്തിൽ ചുണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. സമുദ്ര നിര പ്ലിനും താഴെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് കയറ്റിരക്കണ്ണൾ ഇല്ലാതെ, തീർത്തും നിര പ്ലായ ഭൂമിയായതു കൊണ്ടാണ് ഹോളണ്ട് ഒരു ഒസക്കിൾ സൗഹ്യം രാഷ്ട്രമായത് എന്നാണ് പൊതുവേയുള്ള ധാരണ.

എന്നാൽ ആ നിഗമനം മുഴുവൻ ശരിയ ലഭ്യന്ന് രാജു റാഫേൽ പറയുന്നു. “ഹോളണ്ടിനേക്കാൾ നിരപ്പായ പ്രദേശങ്ങൾ ഭൂമി തിൽ വേരെ ഒരുപാടുബൈക്കിലും അവിട്ടു തെന്നെ ജനങ്ങളെല്ലാം പ്രധാന ഗതാഗത മാ

ഹോളണ്ടിലെ എല്ലാ പട്ടണങ്ങളെല്ലാം
ഗ്രാമങ്ങളെല്ലാം ബന്ധപ്പിച്ചുകൊണ്ട്
ഈന് കാണുന്ന മനോഹരമായ ഒസക്കിൾ
പാതകളുടെ ഉത്തരവം ഇത്തരത്തിൽ
വർദ്ധിപ്പം ഘടനയ്ക്കുന്നതുടർച്ചയാണ്
എന്നത് കൗതുകക്രമായ ചരിത്രമാക്കുന്നു

ധ്യമമായി ഒസക്കിൾ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല. റണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിന് ശേഷം നിരന്തരം രാഷ്ട്രങ്ങളെ വിശുദ്ധിയിൽ (ഇപ്പോൾ ഇന്ത്യപോലുള്ള മുന്നാം ലോക രാഷ്ട്രങ്ങളിൽ സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന) വാഹന വിപ്പം ഏറെ വൈകിയാണ് ഹോളണ്ടിലെ തിയത്. 1960 വരെ വാഹന വിപ്പം - മാ ന്ന് മോട്ടോറേജേഷൻസർ - ഹോളണ്ടിൽ സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. താത്തവശ്യ തിന്റെ ഒസക്കിൾ അഭ്യുദയിൽ കൂതിരയെ ഉപയോഗിക്കുന്നതു. കുതിരക്കാണ കിൽ ദിവസവും തീറ്റേകാടുകൾണ് - ഒസക്കിളിന് അത് വേണ്ട. സ്വഭാവികമായും ജീവനാഭ്യം ഒസക്കിളിനെ പൊതുഗതാഗത മാധ്യമമായി സീകർച്ചു. 1900 മുതൽ 1940 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ ഹോളണ്ടിൽ ആകെ ഉണ്ടായിരുന്നത് നാൽപത് ലക്ഷം ഒസക്കിളുകളാണ്. 1940-ൽ ഹോളണ്ടിൽ ആകെയുണ്ടായിരുന്ന മോട്ടോർ വാഹനങ്ങളുടെ എല്ലാമാക്കുടെ ഒരു ലക്ഷ്യവും. റണ്ടാം ലോക മഹായുദ്ധം കഴിഞ്ഞ ശേഷം 1960

വരെയുള്ള കാലയളവുത്തിൽ ഒസക്കിളുകളുടെ എല്ലാം വളരെയധികം വർദ്ധിച്ചു. ആ ദിവസത്തോട് അനുബന്ധപ്പിച്ചുണ്ടായ സാമ്പത്തിക ദിവസമാം മോട്ടാർ വാഹനങ്ങളുടെ എല്ലാം കൂടുന്നത് തുടങ്ങു. നിത്യജീവിതാവശ്യങ്ങൾ നിരവേദ്യുന്നതിനുള്ള വാഹനമായി ഒസക്കിൾ സമ്പന്നരും ദിവസരും ഒരുപോലെ അംഗീകാരിച്ചു. എന്നാൽ 1960 കളുടെ തുടക്കത്തോടെ ചിത്രം തലകിഴായി മരിഞ്ഞു. ധൂഖം സമ്മാനിച്ചു സാമ്പത്തിക ക്ഷേമത്തിൽ നിന്ന് കരകയറിയതോടെ ഹോളണ്ടിൽ കാറുകളുടെയും മറ്റ് മോട്ടാർ വാഹനങ്ങളുടെയും എല്ലാം ക്രമാതിരംമായി പെരുക്കി. മോട്ടാർ വാഹനങ്ങൾ പെരുക്കിയ തോടെ കൂടുതൽ മികച്ച റോധുകൾ ആവശ്യമായി വന്നു. ഇതിന് പണം കണ്ണഭന്നാം നുള്ള ലല്ല വരുമാന മാർഗ്ഗമായിട്ടാണ് അന്നത്തെ ചാർട്ടു സർക്കാർ ഒസക്കിളുകളെ കണംതെ കുറയ്ക്കാൻ മികച്ച റോധുകൾ പണിതു. റോധുകൾ നന്നായപ്പോൾ കാറുകളുടെ എല്ലാം വീണ്ടും കൂടി. ഒസക്കിൾ, തൊഴിലാളികളുടെയും പാവപ്പെട്ടവരെയും വാഹനമായി. ഒസക്കിളോടിക്കുന്നത് ഉന്നതകുലജാതരുടെയും ധനാധ്യരുടെയും അന്തര്സ്ഥിന് ചേരാത്ത പ്രവൃത്തിയായിരാറി (ഇപ്പോൾ കേരളത്തിലുള്ളതുപോലെ). പാണ്ടുപോകുന്ന കാറുകളിലിക്കുന്നവർക്ക് ഒസക്കിൾ യാത്രക്കാർ റോധിലെ ശല്യങ്ങളും ശകുനം മുടക്കികളുമായി മാറി. കാറുകളും ഒസക്കിളുകളും കൂടിയിട്ടിച്ചുള്ള അപകടമരണങ്ങളും അതിനെ തുടർന്ന് കാറുക്കമസ്തരായ ധനികരും ഒസക്കിൾ യാത്രക്കാരായായ റായ തൊഴിലാളികളും തമിലുള്ള സംഘടനങ്ങളും ഹോളണ്ടിലെ റോധുകളിൽ നിന്നും വരുമായി. പൊറുതി മുട്ടിയ സർക്കാർ കണ്ണഭന്നിയ ഫഴിയാണ് ശല്യക്കാരായ ഒസക്കിളുകളാർക്ക് പ്രത്യേകമായ പാതകൾ - ഫെയർ പാത - നിർമ്മിക്കുകയെന്നത്. ഹോളണ്ടിലെ എല്ലാ പട്ടണങ്ങളെല്ലാം ഗ്രാമങ്ങളും ബന്ധപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഈന് കാണുന്ന മനോഹരമായ ഒസക്കിൾ പാതകളുടെ ഉത്തരവം ഇത്തരത്തിൽ വർദ്ധിപ്പം ഘടിപ്പം നാമം തുടങ്ങുന്നതും എന്നത് കൗതുകക്രമായ ചതുരംമാകുന്നു.

അതേസമയം ഒസക്കിൾ കൗതുകങ്ങളിൽ നിന്ന് ചാർട്ടു ജീവിതത്തിലേക്ക് ആഴത്തിൽ ഇരുങ്ങി ചെന്ന് സുക്ഷ്മമിരീക്ഷണം നടത്തുന്നുണ്ട് ഇന്ന് കൂതി. കലാകാരന്മാരു

⇒ സവർജ്ജനുരാഗികൾക്ക് ഭാസ്യത്വജീവിതം അനുവദിച്ച് ലോകത്തിലെ ആദ്യരാഷ്ട്രമാണ് ഫോളണ്ട് ⇒

ഒത്തും കാമികരുടെയും നഗരം എന്ന് ലോകം വിശ്വേഷിപ്പിക്കുന്ന ആംസ്റ്റർഡാമിന്റെ അപരാമം ‘സിറ്റി ഓഫ് സിറ്റ് - പാപങ്ങളുടെ നഗരം’ എന്നാണ്. ആംസ്റ്റർഡാമിന് ഈ പേര് എങ്കിൽ ഉണ്ടായി എന്ന് വിശദമാക്കുന്നുണ്ട് ഈ പുന്തകക. ആംസ്റ്റർഡാമിലെ ചുവന്ന പ്രവിശ്യകളെക്കുറിച്ചും, മറ്റുള്ളവരെ പോലെ വരുമാന നികുതി കൃത്യമായി അടച്ച് ജീവിക്കുന്ന അവിടുത്ത അഭിസാരിക്കുകളെ കുറിച്ചും അവരെങ്കിനെ അഭിസാരികളായി മാറി എന്നതിനെ കുറിച്ചുമെല്ലാം വിശദമായി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഒരധ്യായം തന്നെയുണ്ട് പുന്തകകത്തിൽ. ഒരിയിലെ സംസ്കാരത്തിന് ധച്ച് സംസ്കൃതിലൂപ്പുള്ള പ്രാധാന്യവും സാമുഹ്യ പ്രസക്തിയും ശരാശരി മലയാളക്ക് ഉൾക്കൊള്ളാവുന്നതിന് അപൂരിമാണ്. എങ്കിനെ വും ദിച്ചരിക്കണമെന്ന് സന്ദർശകന് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകാനായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന പ്രോസ്റ്റോസ്റ്റേഷൻ ഇൻഫർമേഷൻ സെസ്റ്റർ വരെയുണ്ട് ആംസ്റ്റർഡാമിലെ ചുവന്ന നഗരത്തിൽ നിങ്ങൾ കൊണ്ടുകൊണ്ട് നാലുപേരിൽ ഒരാൾ എഴുത്തു കാരനോ സിനിമാക്കാരനോ ആയിരിക്കും. രണ്ടാമത്തെയാൾ സർത്തകനോ അഭിനോ താവോ, മുന്നാമത്തെയാൾ വിനോദസഞ്ചാരി, നാലുമത്തെയാൾ അഭിസാരികയും - ആംസ്റ്റർഡാമിനെ കുറിച്ച് ധച്ചുകാർ തന്നെ വാഴ്ത്തുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്. സിറ്റി ഓഫ് സിറ്റ് അംസ്റ്റർഡാമിലെ അഭിയപ്പെട്ടുന്നതിൽ ഓരോ ധച്ചുകാരനും അഭിമാനിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് എന്നിൽ തോന്തി”, രാജു റാഫേൽ തുടരുന്നു - “ആംസ്റ്റർഡാമിൽ ഏത് വിദേശി വന്നാലും ധച്ചുകാർ അഭിമാനപൂർണ്ണം ആദ്യം കൊണ്ടുവന്നു കാണിക്കുക ഹു റെഡ് ലൈസ് ലൈസ് ധച്ചുകാർ ആണ്. ലോകത്തിലെ മറുത്ത് സമൂഹവും വെറുപ്പോടു കാണുന്ന വേദ്യാരത്തുവുകൾക്കും അഭിസാരിക്കളെയും ചൊല്ലി ധച്ചുകാരന്റെ മനസ്സ് അഭിമാനിക്കുന്നു.”

ഈതരം വ്യത്യസ്തമായ അനുഭവ തലഞ്ചേർ ധച്ച് നടന്ന ഒരു കൂദാശയിൽ ഒരു പുന്തകക പറഞ്ഞുതുന്നു. ലോകത്തിലെ മറ്റ് റാഷ്ട്രങ്ങളിലെപ്പോലും നിയമം മുലം നിരോധിച്ചിട്ടുള്ള മതക്കുമരുകൾ - കണ്ണവാർ, ഹഷ്മിഷ്, മരിസ്ജുവാന് - തുടങ്ങിയവ ഉപയോഗിക്കുന്നതും കൈവശം വെയ്ക്കുന്നതും ഹോസ്റ്റലുകളിൽ നിന്നും കൊണ്ടുവരുന്നതും ആയിരം മാരുമരുന്നുകൾ വിൽക്കാനായി ലൈസിൽ ഉള്ള കടകൾ ഇഷ്ടംപോലെയുണ്ട്. കോപി ഷോപ്പുകൾ എന്നാണിവ അഭി

പ്പെടുന്നത്. വഴിയിൽ കാണുന്ന അനധിക്കുത കച്ചവടക്കാരിൽ നിന്നും വാങ്ങരുത്, മയ്ക്കുമരുന്നു വേണമെങ്കിൽ കോപി ഷോപ്പുകൾ നിന്ന് വാങ്ങു എന്നാണ് ടുറിസം ഈ ഫർമേഷൻ സെസ്റ്ററുകൾ ആംസ്റ്റർഡാമിൽ വിശദം വിനോദ സഖ്യാരികൾക്ക് നൽകുന്ന പ്രധാനമായ ഉപദേശം. ഉപദോക്താവ് വിലക്കാടു പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട് മാറ്റുമരുന്നിൽ ശുശ്രാവല്ലാരം സാജസ്യമായി പരിശോധിച്ച് നൽകുന്ന നിരവധി സർക്കാർ ലാബോറട്ടറികൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട് ആംസ്റ്റർഡാമിലും ഹോളിഡേഇലും മറ്റ് നഗരങ്ങളിലും. ഇതെന്തിൽ ഒമ്മുടെ കപടമായ സാമൂഹിക സദാചാരം ഭേദായങ്ങളെ ആരക്ക തകരിത്തെ റിയുന്ന നിരവധി സംഗതികളുടെ സംഗമ ഭൂമികയാണ് ഹോളണ്ട് എന്ന് പുന്തകകം പറഞ്ഞുതരുന്നു.

ലോകത്തിലാദ്യമായി ദയാവധി അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് നിയമ നിർമ്മാണം നടത്തിയ, സവർജ്ജനുരാഗികൾക്ക് ഭാസ്യത്വജീവിതം അനുവദിച്ച് ലോകത്തിലെ ആദ്യരാഷ്ട്രമായ ഹോളിഡേഇനുകുറിച്ചുകൂടുതലാട്ടു തത്തിയാണ് ഇത്തമാത്രം സഹായിക്കുന്ന മണ്ണരു പുന്തകകം മലയാളത്തിലില്ല എന്നതെന പറയാം. പുന്തകത്തിന്റെ അമുവ തത്തിൽ ശ്രദ്ധക്കാരൻ പറയുന്നു - “സവർജ്ജനി ലൈംഗികത പോലെ നമ്മുടെ സാമൂഹിക വ്യവസ്ഥയിൽ അഴുളിലമായി കരുതുന്ന പലകാരങ്ങളും ഹോളിഡേഇൽ നിയമ പരിപാളയുള്ള ശരികളാണ്. അവിടെ ശരിയാണെങ്കിലും ഇവിടെ തെറ്റായതുകൊണ്ടുള്ള കണക്കുകൾക്കും കൂടിച്ചു ഏഴുതുന്നേം ഇതരം കാര്യങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുക എന്ന പൊതുരീതി പിൻതുടർന്നിട്ടില്ല. അഴുളിലമായതെല്ലാം കാർച്ചകൾക്കും കൂടിച്ചു ഏഴുതാനാണ് ശ്രമിച്ചത്. അതിൽ വിജയിച്ചുവോ എന്ന് വായനക്കാർ തന്നെ തീരുമാനിക്കുക” - രാജു റാഫേൽ അതിൽ വിജയിച്ചു എന്ന കാര്യത്തിൽ ഒരു വായനക്കാരം നും അഭിപ്രായ വ്യത്യാസം ഉണ്ടാകാൻ തരികിലുണ്ടും. കടുത്ത ധാമാസ്ഥിതികനായ ഒരു വായനക്കാരന് പോലും ഒക്കും അരോചകമല്ലാത്ത വിധി ലഭിതസൂന്ദരമായി ധച്ചുകാരുടെ സെക്കിറിൾ പ്രണയത്തെക്കുറിച്ചും ആംസ്റ്റർഡാമിലെ അഭിസാരിക്കളെക്കുറിച്ചും ഹോൾഡേഇലും മതിലുകളില്ലാത്ത വീടുകൾക്കും റിച്ചുമെല്ലാം ഉയർന്ന തലത്തിൽ സാവദിക്കാനാവുന്നു എന്നതാണ് ഇല്ല പുന്തകകം തത്തിന്റെ പ്രത്യേകത. ഇല്ല പ്രത്യേകത തന്നെയാണ് ആംസ്റ്റർഡാമിലെ സെക്കിറിൾ കുടുംബവായി വരു വായനക്കാരുടെ വിനോദാനുകാശം ഫോളണ്ട് വായനക്കാരെ സമരപ്പിക്കുന്നത്.

പ്രകാശനം ദേശാപാട് കർ

ആംസ്റ്റർഡാമിലെ സെസ്റ്ററുകൾ എന്ന റാജു റാഫേലിൽ ഒരു പുന്തകകം മേഖാ പട്ടകൾ പ്രകാശനം ചെയ്തു. 2012 നവംബർ 18ന് തൃശൂരു സർവ്വസഖിൽ ശ്രീസ്വാമി സ്കൂളിൽ പച്ചു നടന്ന ഒരു കൂദാശയിൽ ഒരു പുന്തകകം മേഖാ പട്ടകം ചെയ്തു. 2012 നവംബർ 18ന് തൃശൂരു സർവ്വസഖിൽ ശ്രീസ്വാമി സ്കൂളിൽ പച്ചു നടന്ന ഒരു കൂദാശയിൽ ഒരു പുന്തകകം മേഖാ പട്ടകം ചെയ്തു.